

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-468-478
УДК 336.1:330.34

Алла МОСКОВЧУК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет,
м.Луцьк, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8355-0846

Вікторія ДОРОШ

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Луцький національний технічний університет,
м.Луцьк, Україна
ORCID ID: 0000-0002-4111-9337

ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ТА ПЕРСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ

***Анотація.** Діяльність усіх господарюючих суб'єктів характеризується отриманим фінансовим результатом. Суть цього показника розглядають як прибуток (збиток), підсумок (результат) діяльності, приріст (зменшення) капіталу та як різницю між доходами та витратами. Отриманий підприємством фінансовий результат є основним джерелом розвитку і зростання його ринкової вартості, капіталу та бізнесу в цілому; індикатором конкурентоспроможності та кредитоспроможності; гарантією виконання зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами ринку; джерелом задоволення соціальних потреб працівників підприємства та суспільства в цілому. Метою проведеного дослідження є уточнення напрямів ретроспективного аналізу та обґрунтування методів перспективного аналізу фінансових результатів діяльності підприємницьких структур в розрізі показників Звіту про фінансові результати. Узагальнено інформацію щодо напрямів аналізу фінансових результатів, висвітлених науковцями, що дає можливість виокремити два підходи до його проведення: 1) лише на основі показників прибутку і рентабельності; 2) за показниками, на основі яких формується прибуток (доходи і витрати) та визначається рентабельність, а також аналізується розподіл і використання прибутку. Запропоновано в процесі аналізу проводити оцінку виконання планових завдань та тенденцій зміни доходів, витрат, собівартості продукції, прибутку і рентабельності; визначати вплив факторів на виявлені відхилення показників; розраховувати резерви зростання доходів, прибутку, рентабельності та зниження витрат і собівартості продукції. Дослідження тенденцій зміни показників використовувати як підґрунтя для прогнозування фінансового результату на короткотермінову перспективу. Обґрунтовано доцільність використання методу екстраполяції, зокрема ковзної середньої, для визначення прогнозних значень фінансових результатів діяльності підприємницьких структур.*

***Ключові слова:** фінансові результати, ретроспективний та перспективний аналіз, напрями аналізу, прогнозування, екстраполяція, ковзна середня.*

JEL Classification: D70, C10, Q10

***Absztrakt.** Valamennyi gazdálkodó szervezet tevékenységét az elért pénzügyi eredmény jellemzi. Ennek a mutatónak a lényege a nyereség (veszteség), a tevékenység összesítése (eredmény), a tőke növekedése (csökkenése), a bevételek és kiadások különbözete. A vállalkozás által elért pénzügyi eredmény a piaci*

értékének, tőkéje kialakulásának, valamint a vállalkozás egésze fejlődésének és növekedésének a fő forrása; versenyképesség és hitelképesség mutatója; az állammal és más piaci alanyokkal szembeni kötelezettségek teljesítésének garanciája; a vállalat alkalmazottai és a társadalom egésze szociális szükséglet-kielégítés forrása. Az elvégzett kutatás célja a retrospektív elemzés irányainak pontosítása, valamint az üzleti struktúrák pénzügyi eredményeinek jövőbeni elemzőmódszereinek meghatározása a pénzügyi eredménykimutatás mutatóiból kiindulva. A kutatók által azonosított pénzügyi eredmények elemzési területeire vonatkozó információkat foglaljuk össze, ami lehetővé teszi a problémamegoldás két megközelítésének elkülönítését: 1) csak a profit- és jövedelmezőségi mutatók alapján; 2) azon mutatók szerint, amelyek alapján a nyereség alakul ki (bevétel és kiadás) – ezáltal meghatározásra kerül a jövedelmezőség, valamint a nyereség felosztásának és felhasználásának elemzésére kerül sor. A kutatás eredményeként javasoljuk: a tervezett feladatok végrehajtását; a bevételek, kiadások, előállítási költségek, a nyereség és a jövedelmezőségváltozás kiértékelését; a tényezők hatásvizsgálatát a mutatók megfigyelt eltéréseire való meghatározását; a tartalék összegének kiszámítását a bevétel, a nyereség, a jövedelmezőség, valamint a költségek és a termelési költségek csökkentése érdekében. A mutatók változási tendenciáinak vizsgálata alapul szolgálhat a pénzügyi eredmény rövid távú előrejelzéséhez. A cikk alátámasztja az extrapolációs módszer használatának szükségességét, különös tekintettel a mozgóátlag alkalmazásának célszerűségének az üzleti struktúrák pénzügyi eredményelőrejelzésének terén.

Kulcsszavak: pénzügyi eredmények, retrospektív és perspektív elemzés, elemzési irányok, előrejelzés, extrapoláció, mozgóátlag.

Abstract. The activities of all business entities are characterized by the financial result obtained. The essence of this indicator is considered as profit (loss), result (outcome) of activities, capital increase (decrease) and the difference between income and expenses. The financial result obtained by an enterprise is the main source of development and growth of its market value, capital and business in general; an indicator of competitiveness and creditworthiness; a guarantee of fulfillment of obligations to the State and other market participants; a source of satisfaction of social needs of employees of the enterprise and society as a whole. The purpose of the conducted research is to specify the directions of retrospective analysis and substantiate the methods of prospective analysis of financial results of entrepreneurial structures in terms of indicators of the Financial Results Report. The information regarding the directions of analysis of financial results, highlighted by scientists, has been generalized, enabling the identification of two approaches to its conduct: 1) solely based on indicators of profit and profitability; 2) based on indicators upon which profit (income and expenses) is formed and profitability is determined, as well as the analysis of the distribution and utilization of profit. It is proposed that during the analysis, an assessment should be made of the implementation of planned tasks and trends in the change of income, expenses, production cost, profit, and profitability; determining the impact of factors on the identified deviations of indicators; calculating reserves for increasing income, profit, profitability, and reducing expenses and production costs. The study of trends in the change of indicators is used as a basis for forecasting the financial result in the short-term perspective. The feasibility of using the extrapolation method, especially the moving average, is substantiated for determining the forecast values of the financial results of the activities of entrepreneurial structures.

Keywords: financial results, retrospective and prospective analysis, directions of analysis, forecasting, extrapolation, moving average.

Постановка проблеми. Оцінку діяльності суб'єктів господарювання проводять на основі показників фінансових результатів, тобто прибутків або збитків. Для успішного функціонування та подальшого розвитку суб'єктів господарювання менеджменту підприємства важливо знати не тільки фактичну

величину фінансового результату, а й його прогнозне значення. Отримати таку інформацію можна провівши ретроспективний і перспективний аналіз, тому аналітичне дослідження є важливим інструментом забезпечення формування прогнозного Звіту про фінансові результати та обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємницьких структур.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання теоретичного обґрунтування доцільності проведення ретроспективного та перспективного аналізу фінансових результатів діяльності підприємства та методичного забезпечення розглядають вітчизняні науковці і практики. В процесі досліджень акцентували увагу на напрямках і методах проведення ретроспективного аналізу фінансових результатів Адлер О. О., Лесько О.Й., Білик М.Д, Грицаєнко Г. І., Даценко Г. В., Коцераба Н. В., Волкова Н.А, Ковальчук М.І, Мулик Т. О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л, Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І., Мних Є. В., Барабаш Н.С., Мочаліна З. М., Поспелов О.В., методи прогнозування та їх використання на практиці розглядали Гайбура Ю., Юнацький М. О., Пономарьов Д.Є., Швець Ю.О., Драченко А., Юрчишена Л., Півторак М.В., Музиченко О.М.

Однак, незважаючи на значні напрацювання вчених з питань проведення аналітичних досліджень фінансових результатів, вважаємо за доцільне обґрунтувати напрями ретроспективного аналізу та методи проведення перспективного аналізу фінансових результатів і забезпечити їх використання стосовно реальних даних підприємства.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування напрямів проведення ретроспективного та методів перспективного аналізу фінансових результатів, які забезпечать отримання необхідної інформації для розрахунку показників і формування прогнозного Звіту про фінансові результати та прийняття управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним показником, який характеризує діяльність господарюючих суб'єктів, є фінансовий результат. У науковій літературі фінансовий результат розглядають, як правило, як прибуток (збиток), підсумок (результат) діяльності, приріст (зменшення) капіталу, а також як різницю між доходами та витратами. Дослідження чинної в Україні нормативно-правової бази показало, що в законодавстві не розкривається сутність економічної категорії «фінансові результати». У НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» розглядають такі поняття як прибуток і збиток, де зазначається, що «Прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати»; «Збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» [1]. У міжнародній та вітчизняній практиці бухгалтерського обліку фінансовий результат трактується як різниця між величиною доходів та витрат діяльності підприємства протягом звітного періоду.

Вважаємо, що така різноманітність дефініцій пояснюється існуванням різних підходів (економічний, фінансовий, обліковий тощо) до розуміння досліджуваного поняття.

Прибуток для підприємства це:

- основне джерело розвитку, зростання його ринкової вартості, капіталу та бізнесу в цілому ;
- індикатор конкурентоспроможності та кредитоспроможності за умови сталого чи зростаючого рівня прибутку;
- гарантія виконання зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами ринку;
- джерело задоволення соціальних потреб працівників підприємства та суспільства в цілому.

Підвищення ефективності діяльності бізнес-структур в умовах посилення конкуренції забезпечується належним рівнем організації управління процесом формування, розподілу та цільового використання прибутку. Інструментом перетворення інформації в придатну для прийняття управлінських рішень є економічний аналіз. «У процесі прийняття управлінських рішень економічний аналіз знижує рівень невизначеності і ризик, пов'язаний з вибором правильного рішення. Визначаючи фінансовий результат, як якісну характеристику різних видів діяльності підприємства слід, перш за все, звернути увагу на множинність показників, методів та підходів, які застосовуються для аналізу» [2, С.87].

Напрями ретроспективного аналізу фінансових результатів, висвітлені науковцями, представлено у табл. 1.

Таблиця 1.

Напрями аналізу фінансових результатів

Автор	Напрями аналізу фінансових результатів
1	2
1.Адлер О. О., Лесько О.Й.	показники результативності бізнесу; аналіз впливу факторів на відносні показники результативності бізнесу; аналіз рентабельності підприємства з використанням моделі Дюпона; суть та види рейтингових оцінок [3, с.107].
2. Білик М.Д.	вертикальний і горизонтальний аналіз фінансових результатів підприємства; факторний аналіз прибутку; аналіз показників рентабельності; факторний аналіз показників рентабельності; система «директ-кост» як теоретична база аналізу витрат та оптимізації прибутку; - аналіз резервів збільшення прибутку [4, с.55].
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І.	формування доходів, витрат і прибутків підприємства; аналіз валового прибутку; аналіз доходів від цінних паперів; аналіз резервів збільшення прибутку; аналіз рентабельності діяльності підприємства [5, с.191].
4. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М.	напрями аналізу фінансових результатів; аналіз фінансових результатів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); маржинальний аналіз фінансових результатів від реалізації продукції; аналіз рентабельності продукції (товарів, робіт, послуг); аналіз рентабельності підприємства [6, с.169].
5. Даценко Г., Коцєруба Н. Крупельницька І., Кудирко О. М., Лобачева І. Ф	аналіз формування прибутку підприємства; факторний аналіз фінансових результатів; аналіз показників рентабельності підприємства [7, с.259].

Автор	Напрями аналізу фінансових результатів
1	2
6. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдасенко О.М.	методика аналізу динаміки та складу фінансових результатів підприємства; аналіз фінансових результатів від основної операційної діяльності; аналіз кількісного рівня дослідження фінансових результатів ; аналіз рівня рентабельності підприємства [8, с.204].
7. Ковальчук М.І.	аналіз фінансових результатів від операційної діяльності; аналіз рівня реалізаційних цін на продукції;- аналіз позареалізаційних доходів і витрат; аналіз рентабельності витрат;- аналіз розподілу прибутку [9, с.268].
8. Мулик Т. О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л.	аналіз впливу факторів на відносні показники результативності бізнесу; аналіз рентабельності підприємства з використанням моделі Дюпона; сутність та види рейтингових оцінок; рейтингова оцінка інвестиційної привабливості підприємства [10, с.311].
9. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І	загальне оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства; аналіз прибутків (збитків) діяльності підприємства; аналіз динаміки, складу і структури прибутків підприємства; аналіз впливу факторів на прибуток (збиток) діяльності підприємства; аналіз розподілу прибутку підприємства; аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку [11, с.227] .
10.. Мних Є.В.	оцінка рівня й динаміки показників прибутку операційної діяльності; факторний аналіз прибутку (збитку) операційної діяльності; аналіз використання прибутку; аналіз дивідендної політики; аналіз рентабельності; аналіз доходів, витрат і фінансових результатів інвестиційної діяльності [12] .
11. Мочаліна З.М., Поспелов О.В. [13]	структурно-динамічний аналіз фінансових результатів, у тому числі доходів та витрат; факторний аналіз фінансових результатів; коефіцієнтний аналіз фінансових результатів; аналіз показників рентабельності [13, с.224].

Джерело: сформовано автором

Проведене дослідження напрямів аналізу фінансових результатів, висвітлених у навчальних та наукових виданнях показало, що науковці сформувавши різні підходи до його проведення. Одна група авторів розглядає лише показники прибутку і рентабельності, інша - показники на основі яких формується прибуток, тобто доходи і витрати, розподіл і використання прибутку та показники рентабельності. Розглянуті підходи характерні для проведення ретроспективного аналізу з використанням властивих йому методів, способів і прийомів.

Вважаємо, що для отримання повної аналітичної інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства доцільно проводити аналіз доходів, витрат, прибутку (збитку), показників рентабельності, а також, використовуючи методи математичної статистики, розраховувати їх прогностичні значення на наступний період (рис.1).

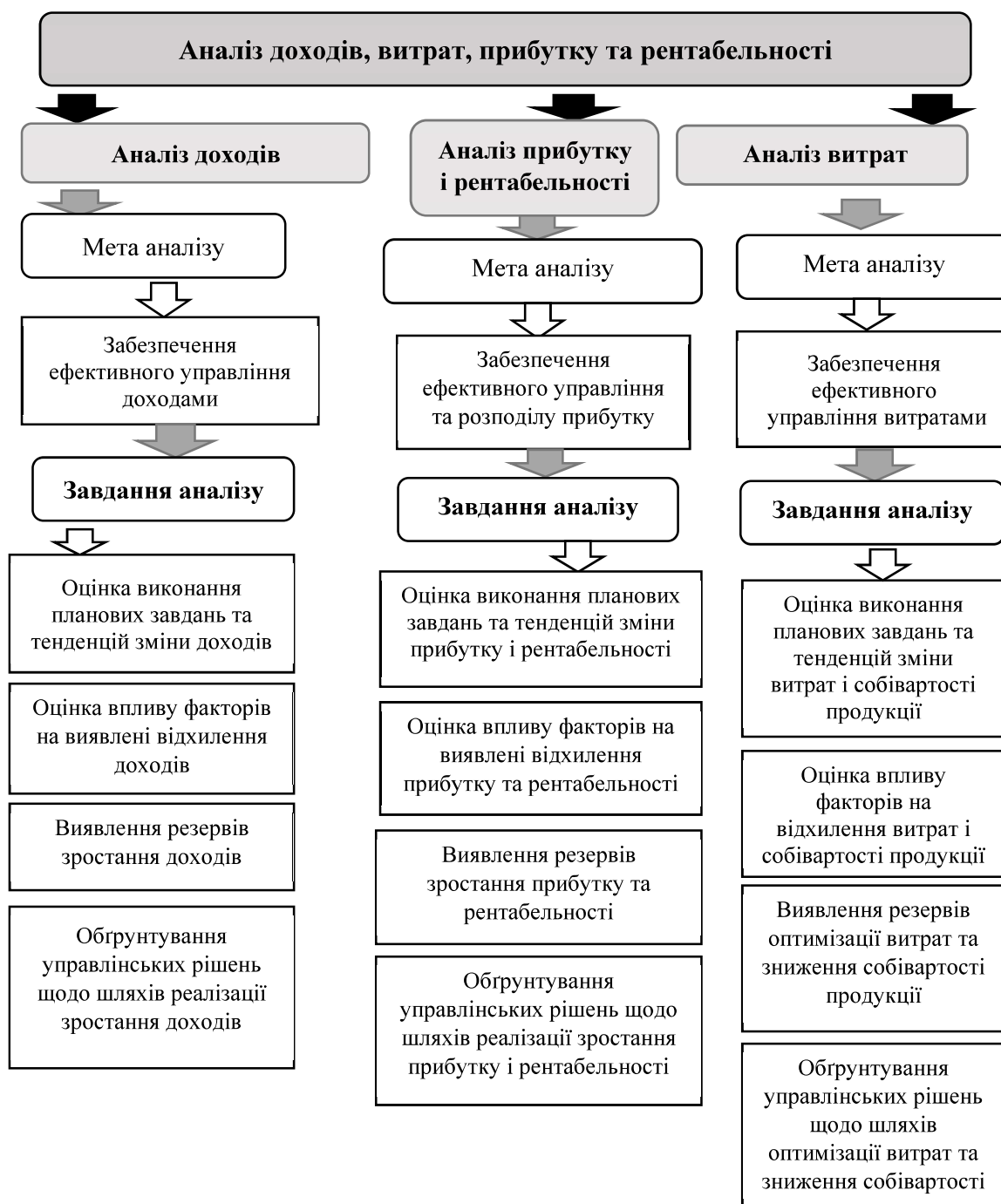

Рис.1 Аналіз доходів, витрат, прибутку та рентабельності [14]

Прибуток є показником, на основі якого проводять оцінку виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності підприємницьких структур. Для успішного їх функціонування та подальшого розвитку, менеджменту підприємств важливо знати не лише фактичну величину фінансового результату, а й його прогностичне значення, що забезпечується проведенням перспективного аналізу.

Гайбура Ю. зазначає, що «За допомогою прогнозних показників підприємство матиме можливість планувати фінансовий розвиток, уникати значних прорахунків і пов'язаних із ними втрат, проводити оцінку доцільності майбутніх витрат, отримувати найбільшу вигоду від господарських відносин із покупцями, партнерами, постачальниками та банками. За відсутності прогнозних даних підприємство схильне до неправильних маневрів, що може призвести до втрати позицій на ринку, нестійкого фінансового стану або навіть до банкрутства. Окрім того, важливою складовою частиною процесу управління підприємством і його підрозділами в контексті виявлення можливостей і загроз, рівня його платоспроможності є саме прогнозування фінансових показників» [15, С.121].

Проведений аналіз літературних джерел [15, 16, 17, 18, 19, 20] показав, що в процесі прогнозування використовують різні методи, які можна об'єднати у три групи:

- евристичні методи (методи експертних оцінок) — це спеціальні неформалізовані методи, що ґрунтуються на логіці, інтуїції та досвіді фахівців-експертів в процесі побудови прогнозу та генерації варіантів розв'язання завдань;
- методи екстраполяції (методи визначення середніх величин; екстраполяція тренду; експоненціальне згладжування) базуються на визначенні динаміки показників у минулих періодах і збереженні виявлених тенденцій на перспективу;
- економіко-математичне моделювання - це спосіб прогнозування, який передбачає створення і дослідження моделей, що заміщають реальні процеси і мають відбутися у майбутньому.

Вибір методу прогнозування буде залежати від характеру даних, тобто виявлених залежностей, трендів, шаблонів, інших характеристик, а також від завдання прогнозування.

Проведемо розрахунок прогнозних значень показників фінансового результату діяльності СВК «Україна» на короткотермінову перспективу методом екстраполяції, оскільки до 2022 р. на підприємстві спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції і для СВК характерний відносно стабільний розвиток (табл.2).

У процесі прогнозування фінансових результатів використано метод ковзної середньої, який базується на розрахунку звичайних середніх величин показників доходів і витрат за n попередніх періодів і переміщенні вздовж часового ряду від рівня до рівня «вікна» розміром w . Ширина «вікна» для згладжування залежить від довжини часового ряду. Для нашого прикладу $w = k + 1$

Отримане прогнозне значення показників фінансових результатів показує, що порівняно із 2021 р. їх значення суттєво знижується, але за збереження тенденцій, зросте на 12,2 % у 2023 р. та на 14,4 % у 2024 р. порівняно із 2022 р.

Таблиця 2.

Прогнозування показників фінансового результату СВК «Україна»*

Показник	Значення показника, тис. грн.				Середнє значення , тис.грн			Прогноз, тис.грн	
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	C1	C2	C3	2023 рік	2024 рік
1. Чистий дохід від реалізації продукції	89776	105545	140470	136295	97661	123007	138382	131901	134016
2. Собівартість реалізованої продукції	71526	83023	93685	105396	77275	88354	99540	96875	98208
3. Валовий прибуток	18250	22522	46785	30899	-	-	-	35026	35808
4. Інші операційні доходи	1090	2914	1479	1944	2002	2197	1712	2070	1891
5. Адміністративні витрати	1374	2123	2288	2240	1749	2206	2264	2222	2243
6. Інші операційні витрати	523	794	704	244	663	749	474	496	485
7. Прибуток від операційної діяльності	17443	22519	45272	30359	-	-	-	34378	34971
8. Інші фінансові доходи	94	160	576	477	127	368	526	422	474
9. Інші доходи	-	34	191	394	17	113	292	253,3	272
10. Прибуток до оподаткування	17454	22713	46039	31230	-	-	-	35053	35717
11. Чистий прибуток	17454	22713	46039	31230	-	-	-	35053	35717

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності СВК «Україна»

Прогнозні значення показників доходів, витрат і прибутку доцільно використовувати для розробки прогнозного Звіту про фінансові результати.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Дослідження напрямів ретроспективного аналізу фінансових результатів, висвітлених науковцями, дозволило виокремити два підходи до його проведення: лише на основі показників прибутку і рентабельності; за показниками, на основі яких формується прибуток і рентабельність.

Вважаємо, що для отримання повної аналітичної інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства доцільно проводити аналіз доходів, витрат,

прибутку (збитку), показників рентабельності, а також, використовуючи методи математичної статистики, розраховувати їх прогнозні значення на наступний період (рис.1).

Використання методу екстраполяції, зокрема ковзної середньої, для прогнозування фінансових результатів діяльності СВК «Україна» дає змогу побудувати прогнозний Звіт про фінансові результати. Ватро зазначити, що отримані прогнози не можуть бути абсолютно точними, проте, знаючи суму прибутку, яку підприємство отримає у майбутньому періоді, можна визначити, чи окупиться бізнес. Прогнозні значення фінансових результатів дозволять також уникнути ризиків, що негативно вплинуть на діяльність підприємства, їх використання забезпечить підвищення обґрунтованості управлінських рішень.

Фінансовий результат – це показник, який відображає усі аспекти діяльності підприємства, тому його формування і використання є складними процесами, що потребують подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 05.11.2023).
2. Московчук А.Т. Аналітичне забезпечення управління фінансовим результатом. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Зб. наук. праць. ЛНТУ*. Випуск 10 (37). Ч. 5. Луцьк, 2013. С. 87–95.
3. Адлер О. О., Лесько О.Й. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2019. 118 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26628/104140.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (дата звернення: 15.10.2023).
4. Білик М.Д., Білик Т.О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування. Монографія. Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. 280 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197224145.pdf> (дата звернення: 15.10.2023).
5. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.
6. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_2055_76533475.pdf (дата звернення: 15.10.2023).
7. Даценко Г. В., Коцеруба, Н. В., Крупельницька, І. Г., Кудирко О. М., Лобачева І. Ф. Аналіз господарської діяльності.: навч. посіб. Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2021. 416 с. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27776.pdf> (дата звернення: 15.10.2023).
8. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, 2015. 310 с.
9. Ковальчук М.І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК: підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 390 с.
10. Мулик Т. О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 357 с.
11. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підр. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
12. Мних Є. В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ: КНТЕУ, 2014. 536 с.
13. Мочаліна З. М., Поспелов О.В. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів. *Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб.*, 2011. № 98. С. 221–227.
14. Московчук А.Т., Дорош В.Ю. Ретроспективна аналітична оцінка результативності діяльності підприємницьких структур. *Економічний форум*. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. №2. С.72-80. URL:

- [http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyforum/issue/view /40/57](http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyforum/issue/view/40/57) (дата звернення: 10.11.2023).
15. Гайбура Ю. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*, № 38, 2023. С.118-123
16. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232> (дата звернення: 15.11.2023).
17. Пономарьов Д.Є. Прогнозування показників фінансового стану підприємства як основа формування фінансової стійкості. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2016. № 1 (75). С. 49–53.
18. Швець Ю.О. Прогнозування показників фінансового стану як елемент управління операційною діяльністю підприємств машинобудування у кризових умовах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: збірник наукових праць*. 2020. Вип. 42. С. 89–94.
19. Драченко А., Юрчишена Л. Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*, № 44, 2022. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1816/1752> (дата звернення: 15.11.2023).
20. Півторак М.В., Музиченко О.М., Методи прогнозування чистого прибутку підприємства. *Економіка та держава*, № 1/2021. С.124-129.

References

1. Natsional'ne polozhennia (standart) bukhgalters'koho obliku 1 «Zahal'ni vymohy do finansovoi zvitnosti», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> [in Ukrainian].
2. Moskovchuk, A.T. (2013). Analitichne zabezpechennia upravlinnia finansovym rezul'tatom. *Ekonomichni nauky. Seriya «Oblik i finansy». Zb. nauk. prats'. LNTU. Vypusk 10 (37). Ch. 5. Luts'k, 87–95* [in Ukrainian].
3. Adler, O. O., Les'ko O.J. (2019). Analiz hospodars'koi diial'nosti : navch. posib. Vinnytsia : VNTU. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26628/104140.pdf?sequence=3&isAllowed=y> [in Ukrainian].
4. Bilyk, M.D., Bilyk, T.O. (2012). Finansovi rezul'taty diial'nosti malykh pidpriemstv: otsinka ta prohozuvannia. Monohrafiia. Kyiv : TOV «PanTot». URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197224145.pdf> [in Ukrainian].
5. Hrytsaienko, H. I., Hrytsaienko, M. I. (2021). Analiz hospodars'koi diial'nosti : navch. posib. Melitopol' : Liuks [in Ukrainian].
6. Yehorova, O. V., Dorohan'-Pysarenko, L. O., Tiutiunyk, Yu. M. (2018). Ekonomichnyj analiz: navch. posib. Poltava : RVVD PDAA. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_2055_76533475.pdf ([in Ukrainian].
7. Datsenko, H. V., Kotseruba, N. V., Krupel'nyts'ka, I. H., Kudyrko, O. M., Lobacheva, I. F. (2021). Analiz hospodars'koi diial'nosti.: navch. posib. Vinnytsia: VTEI KNTEU. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27776.pdf> [in Ukrainian].
8. Volkova, N. A., Volchek, R. M., Hajdaienko, O. M. et al. (2015). Ekonomichnyj analiz: Navch. posibnyk. N. A. Volkova (Ed.). Odesa: ONEU [in Ukrainian].
9. Koval'chuk, M. I. (2013). Ekonomichnyj analiz diial'nosti pidpriemstv APK: pidruchnyk. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
10. Mulyk, T. O., Materyns'ka, O. A., Pl'onsak, O. L. (2017). Analiz hospodars'koi diial'nosti : navch. posib. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].
11. Kindrats'ka, H. I., Zahorodnij, A. H., Kulyniak, Yu. I. (2019). Analiz hospodars'koi diial'nosti: pidr. L'viv : Vydavnytstvo L'vivs'koi politekhniki [in Ukrainian].
12. Mnykh, Ye. V., Barabash, N. S. (2014). Finansovyj analiz : pidruchnyk. Kyiv: KNTEU [in Ukrainian].

13. Mochalina, Z. M., Pospelov, O.V. (2011). Metodychnyj instrumentarij ta suchasni problemy analizu finansovykh rezul'tativ. *Komunal'ne gospodarstvo mist : nauk.-tekhn. zb. 2011.* № 98. S. 221–227. [in Ukrainian].
14. Moskovchuk, A.T., Dorosh, V.Yu. (2023). Retrospektyvna analitychna otsinka rezul'tatyvnosti diial'nosti pidpryemnyts'kykh struktur [Retrospective analytical assessment of the effectiveness of business structures]. *Ekonomichnyj forum.* Luts'k: VIP LNTU, № 2, 72-80. URL: <http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyyforum/issue/view/40/57> [in Ukrainian].
15. Hajbura, Yu. (2023). Metodychni pidkhody schodo otsinky i prohnozuvannia prybutkovosti pidpryemstva [Methodological approaches to assessing and forecasting the profitability of the enterprise]. *Podil's'kyj visnyk: sil's'ke gospodarstvo, tekhnika, ekonomika,* issue 1 (38), 118-123 [in Ukrainian].
16. Yunackiy, M. O. (2018). Review of the modern methods of forecasting the financial state of the enterprise. *Efektivna ekonomika,* vol. 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232> [in Ukrainian].
17. Ponomaryov, D.E. (2016). Prohnozuvannya pokaznykiv finansovoho stanu pidpryemstva yak osnova formuvannya finansovoyi [Forecasting of enterprise's financial indicators as the basis for financial stability formation]. *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu,* № 1 (75), 49–53 [in Ukrainian].
18. Shvets, Yu.O. (2020). Prohnozuvannia pokaznykiv finansovoho stanu iak element upravlinnia operatsijnoiu diial'nistiu pidpryemstv mashynobuduvannia u kryzovykh umovakh [Forecasting financial condition indicators as an element of managing operational activity of machine-building enterprises in crisis conditions]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats',* vo. 42, 89–94. DOI: <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2020-42-16> [in Ukrainian].
19. Drachenko, A., & Yurchyshena, L. (2022). Conceptual approach to modeling the influence of financial indicators on enterprise profit. *Economy and Society,* (44). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-44> [in Ukrainian].
20. Pivtorak, M., & Muzichenko, O. (2021). Methods of forecasting the net profit of the enterprise. *Ekonomika ta derzhava,* vol. 1, 124–129. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.1.124](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.1.124) [in Ukrainian].